

fuat sevimay
"kapalıçarşı" romanı
29 ocak 2022, cumartesi
istanbul okuma grubu buluşması
toplu değerlendirmeleri

Havana Öngeoğlu(sunum-moderasyon),

Neden bu kitabı seçtim?

Fuat Sevimay'ın masalsı, akıcı ve zengin anlatımıyla, bu pandemi günlerinde bizi İstanbul'un en gözde mekanlarından birinde gezintiye çıkarsın, stresimizi atmamıza yardımcı olsun istedim. Son dönemlerde okuduğumuz eserlerden farklı bir eser olsun istedim. Postmodern olmasına rağmen kolay okunabilen ama derinlikli bir eser olan yapıtımızın içeriğinde yer alan konularla zenginleşmemizi istedim.

Fuat Sevimay'ı 2013 yılında tanıdım. Edindiğim ilk kitabı "Ara Nağme" adlı öykü kitabı. Bu kitaptaki öyküleri çok güçlü. "Deli Babam Ölmüş" ve "Sen Bana Kapalı Çarşı" öykülerini çok beğendim. Anlatımı sade ve akıcı, zevkle okunan öyküler. Halk dilini çok iyi kullanan bir yazar. Okurken kendinizi öykülerin içinde hissediyorsunuz. Kapalıçarşı benim çok sevdiğim bir yer, öyküye konu olmasına sevindim. 2014 yılında "Anar'ın" romanını aldım kısa bir roman olmasına rağmen çok derinlikli bir roman olarak okudum. Teknik olarak kurgusu, anlatımı, anlatıcısı, karakterleri, metinlerarası geçişleri ve türler arası geçişleri Kapalıçarşı'ya benzemektedir. Dostoyevski'den Oğuz Atay'a bazı yazar ve eserlere göndermeler var. İhsan Oktay Anar'dan çok etkilenmiş. Yapıtlarında bir şekilde eserde yer vermektedir. Atamıza atıfta bulunmayıda hiç eksik etmeyen bir yazar Sevimay. 2017 yılında "Kapalıçarşı" romanı yayımlanınca hemen aldım ve okudum. Çok beğendim. O yıl kime hediye vereceksem bu kitabı hediye verdim. Okuyan arkadaşlarımdan aldığım geri dönüşler çok güzeldi. Bu arada Sevimay'la birçok edebi etkinlik ve söyleşilerde, James Joyce'nin "Finnegan Uyanması" çevirisi sürecinde, Gergedan Kitabevi'ndeki etkinliklerinde bir arada bulundum. Kitabı 2017 yılında okumuş ve beğenmiş olarak önerdim. Birazda kendim için istedim arkadaşlarımla görüşleri bu kitabı çözümlerimde çok katkılı olacaktır. James Joyce'tan çevirdiği "Finnegan Uyanması"nı aldım, ancak okuyamadım.

İhsan Oktay Anar'ın "Susunlar, Yedinci Gün ve Puslu Kıtalar Atlası" adlı romanlarını okudum. Latife Tekin'in "Sevgili Arsız Ölüm, Manves City, Sürüklenme" adlı romanlarını okudum. Her ikisinde etkisi kitabın satır aralarında çok hissedildiği gibi onlara rol de biçmiş yazarımız. Ayrıca Orhan Pamuk külliyesi ile ilgili atölyesinin bazılarında katılmıştım. Onda etkilenmiş olduğumu hissettim. Okuduğumuz yazarlardan François Rabelais'in "Pantagruel ve Gargantua" eserlerini karşılaştırdı bende. Gerek masalsı ve fantastik anlatımı, gerek sistem eleştirisi açısından benzeştirdim.

Yazarımız Sevimay; Kutsal Metinlere, Tasavvuf edebiyatına ve tarihe çok hakim. Kapalıçarşı yapıtında bunu çok hissederiz. Dil ustası diyebilirim. Geçmişle günümüzü harmanlayarak anlatır, okuyucu olarak ben hiç rahatsız olmadım. Ayrıca anlattığı zamanın dilini kullanması, o dönemin kültür, anlayışı, sosyo-ekonomik yapısı, zanaatı, insan ilişkileri, ticaret ahlakı gibi birçok değeri yine satır aralarında bulabiliriz. Okurken zamanda yolculuk gibiydi benim için. Kelime hazneme birçok yeni kelime ilave ettim. Kendimi Kapalıçarşı'nın sokaklarında, dükkanlarında yolculuğa çıkardım. Betimlemeleri çok güçlü buldum. Hristo'nun İstanbul'u hayali ve betimlemesi (s.10) muhteşem duygusal bir yolculuktu.

Fuat Sevimay'ın 2013 yılında yayınlanan ve 2014'te Orhan Kemal öykü ödülüne değer bulunan "ara nağme" öykü kitabındaki "Sen Bana Kapalıçarşı" öyküsüyle yaşamı değişmiştir. Yazar, öykü ile yetinmeyip kurgusunu genişleterek "Kapalıçarşı" romanını yaratmıştır. Başlık Sezai Karakoç'un "Kapalıçarşı" şiirinden alıntıdır. Yazarımızın "Kapalıçarşı" romanı, daha yayınlanmadan 2015 yılında Ahmet Hamdi Tanpınar Roman Yarışmasında ödül aldı ve "Hep Kitap" yayınevi tarafından 2017 yılında basıldı. 267 sayfalık roman on dört bölümden oluşmaktadır.

Sevimay, “Küçüklüğümde elimden tutup Kapalıçarşı’ya götüren babama” ithafıyla geçmişine ve babaya minnettarlığını gösterir. Küçük yaşlarda ebeveynlerin davranışlarının çocuklarına ileride neler kazandırabileceğine apaçık bir örnek. Ortaokul lise yıllarında deneyimlediği küçük çalışmalar Kapalıçarşı’nın ruhunu yazarımıza adeta nakşetmiş. Sevimay, “Masal bu ya...”(s.7) epigramıyla başlayan romanıyla okuyucusunu masalsi bir yolculuğa sürükler.

Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethiyle şehri geliştirme, güzelleştirme ve en önemlisi de Ayasofya’ya gelir sağlamak amacıyla, mimarbaşı Hayreddin’e verdiği talimatla 1450’nin ikinci yarısında Kapalıçarşı’nın inşasına başlanır. Bu inşa sırasında yaşanan ve o gündür bu gündür tarihe tanıklık eden Kapalıçarşı dile gelir, kendi yaşamında emeği geçen kahramanlar eşliğinde bizi masalsi bir yolculuğa çıkarır.

Yazarımız romanını “Tarihi olmayan tarihte geçen bir roman.” olarak tanımlar. Her zaman edebiyatın ve yazarın bir derdinin olması gerektiğini dile getiren Sevimay, Kapalıçarşı romanını Postmodern türünde yazmıştır. Postmodern romanımız oyun kurarak, mizah, ironi, pastiş, metinler arası geçiş, türler arası geçiş, gönderme gibi dikkat çekici unsurlarla bambaşka bir deneyim sunar okuyucusuna. İroniyi seven yazarımız Mirza ile Civan’a giydirdiği giysinin rengini kırmızı seçerek “kırmızıyı” bir imge olarak kullanıyor. Yazarımız tam bir hiciv ustası. Masalla gerçeğin iç içe geçtiği, İstanbul’un tarihi simgeleri ve sokakları arasında adeta oyun kurduran, eğlenceli ve kolay okunan bir eserdir. Anokronikliğiyle alay eder. Osmanlı’nın duraklama döneminin zannedildiği gibi Sokullu’nun ölümüyle değil de romanımızın kahramanlarından Danyal’ın Latife ile evlenmesi ve bu evlilikten doğan Mircan’ın devlette önemli bir göreve gelerek yıllar sonra imparatorluğun başına bela olacak Rüstem Paşayı Balkanlarda bulup devşirmesiyle başlamasıdır (s. 179). 10. Bölümün (s.178-182) arsında anlatılan, yetim malı yemekle ilgili Maun Suresi ile de ilişkilendirerek Rüstem Paşa üzerinden çok ironik, masalla gerçeği iç içe geçirerek anlatmış.

On dört bölümden oluşan romanın her bölümünde bir başka kahramanımız anlatıcıdır. Modern romanda genellikle karşılaşılan tek anlatıcıya karşın bizim romanımızda karakterler hatta mermerler dile gelip hem Kapalıçarşı’nın hem de kendilerinin hikayelerini masalsi bir dille anlatırlar.

Roman boyunca birçok tarihi karakter (Fatih Sultan Mehmet (1432-1481 Osmanlı’nın 7. Padişahı), Kristof Colomb (1451-1506 İtalyan kaşif), Leonardo Da Vinci (1452-1519, Rönesans döneminde yaşamış İtalyan hezarfen, filozof, yazar ve ressamı), Baba İlyas (13. Yüzyılda Baba-iyye Tarikatının Anadoludaki temsilcisi, Horasan’lı doğu kültürünü temsil eder.), Şeyh Bedrettin (1359-1420 Yunanistan, Osmanlı mutasavvıfı) doğrudan ya da gıyaben kurgunun içinde gezinir. Pir’in önemli bir rolü var: Bütün karakterleri Kapalıçarşı’nın efsununda buluşturmak.

Roman içinde postmodern edebiyatın en belirgin özelliklerinden biri olan metinler arası geçişi oldukça sık görüyoruz. Yazar hikâye boyunca; yazarlar, şairler ve musikilerle bir yolculuğa çıkarıyor okuyucuyu. Özellikle Latife Tekin ve İhsan Oktay Anar’ın roman boyunca satır aralarında kol gezdiğini hisseriz. Oğuz Atay, Leyla Erbil, Gabriel Garcia Marquez, Lames Joyce, Ahmet Haşim, Hallacı Mansur, Orhan Pamuk, Ahmet Hamdi Tanpınar. Tını ve seslerde Kazancı Bedih, Hamiyet Yüceses, Björk ve Feyruz’u hissederiz.

Bazı örnekler verecek olursak;

Nazar Usta’nın mermerleri almak için iskeleye giderken önünden bir Bengal kaplanının geçmesi ki romanın en önemli kahramanı Baba İlyas onun burada ne işi olduğunu bilmediğini, işin aslının Uzun İhsan Efendi’ye sorulması gerektiğini söylüyor (s. 31). Uzun İhsan Efendi, postmodern Türk romanının belki de en tanınmış yazarı İhsan Oktay Anar’dır.

Danyal’ın abisi Civan’ı yıllar sonra görmesinin heyecanıyla buldukları evin üst katına çıkarken romanın bir parçası gibi yazılan “Duyduğu bu harika beytin etkisiyle ve paçalarında güneş rengi bir yığın yaprakla, basamakları ağır ağır çıkarken, yukarı bakarak bir zaman ağladı.” (s. 191) cümlesidir ki bu da ünlü şair Ahmet Haşim’in Merdivenler şiirine bir göndermedir.

Metnine gönderme yapılan bir diğer yazar da Ahmet Hamdi Tanpınar’dır. Yazarın ünlü eseri Saatleri Ayarlama Enstitüsü, sanki gerçek bir kurummuş da onun bir de Halit Ayaracı adında kurucusu varmış gibidir Kapalıçarşı’ya göre (s. 256).

Bir de ete kemiğe bürünen göndermeler var ki en önemlisi yazar Latife Tekin'in romanın son kısmında yine yazar olarak karşımıza çıkması. Ancak romanın önemli karakterlerinden biri olan Latife de yazarımıza göre yazar Latife Tekin'inin büyük büyük büyük annesi olabilir.

Bir diğer gönderme de Amerikan gotik edebiyatının en önemli isimlerinden Edgar Allan Poe'ya ve onun unutulmaz şiiri Kuzgun'a yapılmaktadır. Romanın tiyatro sahnesinin ikinci perdesi açılırken giriş cümlesi şudur: "Kapalıçarşı'nın damına konan iki karga ile Poe ismiyle maruf bir kuzgun kötü kötü ötmektedir." (s. 218)

Romanda edebiyat dünyasından olmamasına rağmen kendisine gönderme yapılan kişiler; kaşif Kristof Kolomb. Bir diğeri Atatürk'tür ki romanın birkaç yerinde kendisine göndermeler yapılır. Bunlardan belki de en güzeli Sevimay'ın ayrıştırıcı politikalara yaptığı eleştirisiyle Fatih Sultan Mehmet'in bir gün gelip de Kapalıçarşı'nın düşman çizmesi altında ezilebileceğini söyleyen Lala'sına verdiği cevaptır. Fatih, "Merak buyurmayasın ve boşuna kederlenmeyesi. O kötü gün gelip çatsa dahi milleti peşine takıp vatani da çarşımızı da kurtaracak bir kumandan elbet çıkar" (s. 81).

Romandaki metinler arası geçişlerde en çok göze çarpan tür şiir olarak karşımıza çıkıyor. Kimi bölümlerde romanın geçtiği tarihten yıllar sonra yazılmış şiirler sanki o anda söyleniyormuş gibi hikâyeye yerleştiriliyor. Civan'ın arkadaşlarıyla çağdaş sanat tartışmaları yaparken kendine aitmiş gibi bir anda söylediği, 1600'lerin sonu 1700'lerin başlarında yaşamış Nahifi'ye ait "Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mahım, Kurbanın olam var mı benim bunda günahım" (s. 191) dizesidir.

Bir diğeri, 1500'lerde yaşamış Fuzuli'nin "Gel derse Fuzuli ki güzellerde vefa var, Aldanma ki şair sözü elbette yalandır" dizesini Civan'ın kardeşi Danyal'a hitaben "Gel derse Civan ki, 'Kardeşimde vefa var', Aldanma ki şair sözü yalandır" (s. 193) şeklinde değiştirmesidir.

Başka bir örnek romanın tüm karakterlerinin ortak noktası olan Pir'in karakterlerin toplandığı yemekte söylediği, 1980'lerde aramızdan ayrılan Şair Şehriyar'ın Heyder Baba'ya Selam şiirinin bir kıtasıdır "Kendi günü batanda, Uşakların şamın yeyib yatanda, Ay bulutdan çıkıp kaş – göz atanda, Bizden de bir sen onlara kıssa de, Kıssamızdan çoklu gam u kussa de" (s. 206).

Romanın sonlarına doğru Pir'in ruhu çarşının ruhuna karışmadan önce söylediği "Sen kapalı çarşılar üstüne yağan yağmur, Yağmurun iyi ve doğru yağmadığını anlat" (s. 239) dizesi de aslında günümüz şairlerinden Sezai Karakoç'a aittir.

Romanın edebiyatla ilgili kişisi Civan'ın Pir'ine hitaben söylediği "Avaze'yi bu âleme Pirim gibi sal, baki kalan bu kubbede bir hoş sada imiş" (s. 214) 16. yüzyıl şairlerinden Baki'nin meşhur dizesidir.

Binbirgece Masalları (Orta Çağ'da kaleme alınmış, Orta doğu kökenli edebi eserdir. Şehrazad'ın hükümdar kocasına anlattığı hikayelerden oluşur.), Fütüvvetname (Fütüvvet; alçakgönüllülük, yiğitlik, eliaçıklık, başkalarını sevmek, dünya malına önem vermemek, hoşgörü gibi ahlaki temellere dayanan, Anadolu'da 13. Yüzyıldan sonra ortaya çıkan zanaatçı ve esnaf birliklerine verilen ad. Fütüvvetname ise; Fütüvvet inancının, gelenek ve törenlerinin anlatıldığı kitaptır.) Kamus-i Bahri (Deniz Sözlüğü). Hüzam makamı, divan şiiri, Mozart'ın meşhur Requiem'u romanın içine yerleştirilmiştir.

Romanın birçok yerinde Kutsal metinlere atıflar var. Romanın ikinci bölümünde Nazar usta iksirle mermerleri çoğaltırken önce Kur'an daki Zümer Suresi'nin 52. Ayetini, sonra Yeni Ahit'in Luka bölümünden altıncı babın onüçüncü ayetini okur. (s.38) metinler arasılığa bir örnek olarak gösterilebilir.

Hikâye içine yerleştirilmiş; nargile, köstekli saat, yaprak ciğer, kandil kutlaması, bazı kuru fasulye, çay, Türk kahvesi, Osmanlı tokadı, kömür, çikolata gibi gelecekte gelen semboller mizah unsuruyla birleşerek romanın içine yerleştirilmiştir. Edirne'nin bugünkü kültürünü o gündeymiş anlatır. (3. Bölüm)

Yazarımız modernizme ve kapitalizme roman boyunca eleştirisini Fütüvvet ve Ahilik sistemi üzerinden yapmaktadır. Bireycilik değil kolektivitizmin, paylaşımın önemini vurgulamaktadır.

Aynı zamanda romanın birçok yerinde zaman kırılmalarına şahit oluyoruz. O zamanın İstanbul'unda, Osmanlı'sında farklı inançlara sahip insanların bir arada huzur içinde yaşadıkları, kimsenin bir diğeri için inancı için yargılamadığı ileri sürülüyor romanda: Son akşam yemeği masasındaki on üç kişinin kimisi el açıp dua ederken, kimi Eski Ahitten sözler, kimi de İncil'den ayetler okuyordu. Hatta bunların hiçbirinin gerekli olmadığına inanıp hiçbir şey okumayan da vardı (s. 199) ve hepsi aynı masanın etrafındaydı. Romanın en can alıcı kısmı burasıydı bana göre. Pir'in davet masasının etrafına yerleştirdiği roman

karakterlerini bütün yönleriyle ortaya koyması, kişiliklerine ve yaptıkları işe göre kapılardan giriş yaptırması çok güzel kurgulanmış. Aşağıdaki tabloda Pir'in davetlilerinin ilk bölüm Pir'in sağında kalanları ikinci bölümde solunda kalanları göstermektedir.

Romanı oluşturan ana karakterler tiyatral bir sonla özet geçer gibidir. Türler arasında da örnek olarak gösterebileceğimiz, ilk on ikinci bölüme kadar roman formatında devam eden eserimiz on ikinci bölümde üç perdelik tiyatroya döner. On üç on dördte tekrar roman olarak devam eder. Masanın karşısında oturan Leonardo sahneyi resmetmekle görevli. Buda ressam Leonardo Da Vinci'nin ünlü eseri "Son Akşam Yemeği" tablosundan başkası değildir. Ayrıca tablonun bitmesiyle midyecinin Civan'ı "kız gibi çizmişsin" eleştirisi ile Pir'in tabloyu tasviri çok aydınlatıcı. "Bazen, kırmızı bir urbaya bürünüp, başıma arakiye takıp, ney üfleyerek, nakkare vurarak kaplumbağaları eğitmenin, insanoğluna söz anlatmaktan daha kolay olduğunu düşünüyorum." Leonardo da bu tasvirin ne kadar güzel bir tablo olabileceğini aklından geçiriyor (s. 237). Burada "Kaplumbağa Terbiyecisi" tablosuna gönderme yapılmaktadır. İlerleyen bölümlerde karakterler adeta kutsal metindeki rollerine bürünüyor.

Son bölümde Kapalıçarşı romanını okuyan ve Kapalıçarşı'yı gezmeye gelen Hindu asıllı İngiliz Miriam ile arkadaşı İtalyan Matteo'nun gözünden anlatılır. s.251 de konusu geçen gramofoncu çarşının en özel esnaf ve kültür adamı Mehmet Ertekin'dir. Kutsal kase, kehribar tespih gibi çarşının ruhu olan satılık olmayan eserler, saatler anlatılır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın «Saatleri Ayarlama Enstitüsü» (s.256), Latife Tekin'in kendisi bütün eserde, «Sevgili Arsız Ölüm»ü en sonundada Latifeye anlatıcının Pir olduğunu söyletmesi çok eğlenceliydi. Çocuklar için Kül, fakirler için Gureba, evsizler için Zegegan vakıflarının kurulmuş olmasında takdirle anar yazarımız.

mustafa sütlaş,

james joyce çevirmeninden bir "ulysses" öykünmesi.

dublin'in yerine kapalıçarşı, ırlandalılar yerine istanbullu ve osmanlılar, odyssea yerine binbirgece masalları, bolca ahkâm, hiciv, ironi, yazma üzerine nutuk ve dersler, propaganda, biraz ajitasyon. bunların hepsini bir araya getirince bir roman olabilir mi?

"olabilir"miş!

ama bu aynı zamanda sıradışılığı sıradanlaştırmak anlamına da gelebilir. sıradanlaştırmak bir yazar için iyi midir?

yazarı sağ olsaydı sorardık. ama öyküenin işlevi öykülendiğinden daha büyük olmazsa, bu orijinal, asıl olanı biraz daha büyütme ve yüceltme başka bir işe yaramaz.

ne acı ki sıradışı olanları fark edenler, bilenler, bildiklerini söyleyenler, yazanlar paylaşılanlar, her alanda ama özellikle de edebiyat alanında çok az. bu yüzden sık olarak "koyunun olmadığı yerde keçiler "abdurrahman çelebi" sayılıyor.

flann o'brien ve pek çok başka yazarın, zaman zaman, ama yazdığının bir edebi değeri de olmak kaydıyla yaptığını, sadece basitleştirme, sıradanlaştırma ve popülerleştirme adına yapınca ortaya çıkan eğlencelik bir işten öteye geçemiyor ne yazık ki!

tüm bu nedenlerle "kapalıçarşı" hakkında her zaman yaptıklarına benzer bir değerlendirmesi yapmayacağım. ama şunu da peşin olarak teslim ediyorum elbette ve ikinci önerme olarak; "kapalıçarşı, bir romanın içinde olması gereken unsurları kendinde barındıran, ama bir piyasa işi çok satan roman olmaya aday bir kitap" diyorum. an itibarıyla 3. baskısı piyasada bulunduğu için bunu da başarmış sayılabilir.

kitaba dair yazılanların pek çoğuna göz attım, bazılarını ise okudum. genellikle içeriği özetlemekten ve okurken eğlenilen kimi yanları vurgulamaktan daha öte birer edebi değerlendirme niteliğine sahip olmayan tanıtım yazılarından öte gitmiyor. kitapla ilgili olarak dikkâtimi çeken bir başka unsur, edebiyatın 'bilen'lerinin ve özellikle 'akademi'yle bağlantılı yazar ve eleştirmenlerin bu kitabın üzerine bir şey yazmamış olmaları. ayrıca önemli ve popüler bir konuyu ele almasına karşın bir akademik yazı ya da makaleye de konu olmamış olmasını düşüncemi destekleyen bir unsur sayıyorum. bu iki nedenden kaynaklanabilir, ilki ben yanılıyor olabilirim. ikincisi ise bu söyleşileri yapanların ulysses'i okumamış olmalarıdır.

öte yandan yazarla yapılan çok sayıda söyleşi var. bu söyleşilerde kitabın hikâyesi anlatılırken benim söz ettiğim koşutluk üzerinde duran kimsenin olmadığını görmek bana ilginç geldi. yazarı da, belki de bu konunun okurlarca fark edilmesini beklemesi yüzünden hiç söz edilmemiş. oysa joyce'un bütün yapıtlarını çeviren birisi küçük de olsa bir dokundurmada bulunması beklenirdi.

yazarın "bendeniz james joyce" adında bir roman yazıp, bu büyük yazarı da bir roman kahramanı olarak istanbul'a, tam da gezi direnişi sırasında istanbul'a getirmesi, etkilenmesinin boyutunu göstermesi bakımından düşünceme kanıt sayıyorum.

bu olayın daha önce joyce'un hemşerisi ve onun kadar büyük bir ırlandalı yazar olan flann o'brien tarafından yapıldığı, yazarın joyce'u dubline getirdiği ve onunla yapıtları üzerine yarattığı, kendisine benzer bir başka kahramanla konuştuğunu da eklemeliyim. tabii sevimay'ın bu romanını okumadığım için fuat sevimay'ın bundan haberdar olup olmadığını bilmiyorum.

söz konusu yapıtın "ahmet hamdi tanpınar roman yarışması"nda aldığı ödülün sıkça söz edilmesi de romanla ilgili bir başka dikkât çeken özellik. kitabın tanıtımı ve yazarla yapılan söyleşilerde sıkça geçen bu bilgiyi de biraz araştırdım. öğrendiğim bilgiler de şöyle:

söz konusu yarışma 2001 yılından beri bursa'nın osmangazi belediyesi tarafından düzenleniyor ve her sene farklı edebi türlerde düzenleniyor. yarışma "ahmet hamdi tanpınar edebiyat yarışması" adını taşıyor. katılma koşullarından birisi yapıtın "bursa" ile ilgili olması ya da bir biçimde buradan söz edilmesi. aynı adla bir başka ödül antalya'nın kepez belediyesi tarafından da veriliyor. türkiye'de, istanbul'da tanpınar'ın adını taşıyan bir merkez var ama söz konusu yarışmaların bu merkezle doğrudan ya da organik bir bağı yok.

2015 yılında yarışmanın jürisi, prof. dr. handan inci, (mimar sinan güzel sanatlar üniversitesi rektörü ve edebiyat fakültesi öğretim üyesidir. özellikle ahmet hamdi tanpınar üzerine yaptığı araştırma ve incelemeleriyle tanınmaktadır. aralık 2017'de kurulan tanpınar merkezi'nin kurucu başkanıdır.) prof. dr. abdullah uçman (mimar sinan güzel sanatlar üniversitesi, fen-edebiyat fakültesi, türk dili ve edebiyatı bölümü'nde öğretim üyesi ve bölüm başkanı olarak çalışıyor.) prof. dr. mehmet tekin, (edebiyat fakültesi türk dili ve edebiyatı bölümü yeni türk edebiyatı anabilim dalı öğretim üyesi) cem kalender (edebiyat, roman, türk edebiyatı kategorilerinde eserler yazmış popüler bir yazardır.) ihsan deniz (şair ihsan deniz, 1960 yılında bursa, inegöl'de dünyaya gelmiştir. 1985 yılında istanbul üniversitesi edebiyat fakültesi felsefe bölümünü bitirmiştir. 1991 yılında bürde dergisinin kuruluşuna katılan şair 1995-1999 yılları arasında ipek dili şiir seçkisini çıkarmış ve yönetmiştir.) dr. alim kahraman (1956 yılında manisa'da dünyaya gelmiştir. istanbul üniversitesi edebiyat fakültesi türk dili ve edebiyatı bölümünden mezun olmuştur. 1923 yılında edebiyat dergiciliği ve edebiyat dergileri üzerine doktora eğitimini tamamlamıştır. gazete ve dergilerde hikâye, eleştiri, araştırma yazmıştır.) ve metin önal mengüşoğlu'ndan (17 mayıs 1947 yılında elazığ'da dünyaya gelmiştir. güzel şiir okuması ile de ünlüdür, şiir ve hikayeleri çeşitli dergilerde ve kendi çıkardığı kelime dergisinde yayımlanmıştır.) oluşuyor.

fuat sevimay'ın katıldığı yıl yarışmaya ingiltere ve çin dahil olmak üzere dünyanın pek çok yerinden katılım olmuş ve yarışmada 250 eser katılmış. başka bir deyişle oldukça popüler bir yarışma. 20 yılı aşkın bir zamandır sürmesi de bunun göstergesi. o yıl ön elemeyi geçen 21 yapıt şöyle: 1. ercan başer – iyi bir hikaye, 2. kemalettin çalık – cinlerin efendisi, 3. ayşe aldemir – üzüm kokusu, 4. hamide gönen – kuyunun dili, (mansiyon), 5. fuat sevimay – kapalı çarşı: istanbul'un kalbi (mansiyon), 6. doruk ateş – miras, 7. can çeliker – turnalar baharı göremedi, 8. göktürk yıldırım – ayrılış, 9. alim akça – meleğin susuzluğu, 10. melih yılmaz – minşar uykuları, 11. mehmet ateş – son sadece bir başlangıç, 12. seyfi şirin – genleri ayarlama enstitüsü, 13. namık kemal aktan – zaman hırsızları, 14. şaban şimşek – düğüm, 15. levent uysal – aksak, 16. zeynep paftalı bottazzini – takıntı günlüğü, 17. ahmet erkin – aşk dünya'dan kovulursa, 18. mehmet akif duman – gassal, 19. kaya öztaş – kaderin romanı, romanın kaderi, 20. deniz coşkun – kısık ateş, 21. aydın arif – nefrete gül eklemek

jüri yarışmanın sonucunda ödülleri şöyle dağıtmış: "iyi bir hikaye" isimli eseriyle ercan başer birinci olurken (kitap alakarga yayınları tarafından 2016'da yayınlanmış), "cinlerin efendisi" isimli eseriyle kemalettin çalık ikinci (bu kitap da yakın plan yayınları tarafından 2016'da yayınlanmış), "üzüm kokusu" isimli eseriyle ayşe aldemir üçüncü olmuş (kitap alakarga yayınları tarafından 2016'da yayınlanmış).

jürinin mansiyona değer gördüğü eserler ise hamide gönen'in "koyunun dili" (yayınlanmamış) ve fuat sevimay'ın "kapalı çarşı; istanbul'un kalbi" olmuş.

fuat sevimay yapıtını basılmadan önce dosya olarak yarışmaya yolladığını ve adının da o zaman "kapalı çarşı; istanbul'un kalbi" olduğunu yine aynı kaynaklar belirtiyor. yapıt daha sonra 2017'de hep yayınları tarafından "kapalıçarşı" adıyla yayınlanmış. romana temel olan hikâye ise yazarın daha önce yayımlanan bir başka hikâye kitabında yer almıştı.

bu bilgilerin ışığında söz konusu romanı bize öneren ve güzel sunumuyla anlatan sevgili havana öngeoğlu'na teşekkür ediyorum.

Cevat Onursal,

BİR YANIMIZ MERİÇ ,BİR YANIMIZ ARAS

267 sayfa boyunca roman mı,masal mı,mizahi bir kitap mı,arkeolojik bilinmezleri açığa çıkaran bir eser mi,bir polisiye mi, dini bir metin mi okuduğumu bilemedim, iyi ki bilemedim yoksa bu ebru görünümü güzel kitabın tadını bu kadar alamazdın belki de .

Okuma boyunca yüzümdeki keyifli insan ifadesi, yazarın yaratıcılığına ve bilgisine olan hayranlık duygum , "Şimdi ne olacak?" merakım hiç eksik olmadı.

Gerçeküstü bir romanı ,okuruna gerçek bir roman duygusuyla okutmak da yazarın ustalığının bir başka boyutu olmalı.

Okuru , bir cümle önce okuduğu zaman ve mekandan alıp, yaşadığı zamana, mekana ve olaylara getirmesi ,bunun okuru rahatsız etmesi, yorması beklenirken hiç de öyle- en azından bende- olmamasını ,yazarın kurgudaki becerisine, anlatıyı mistik öğelerle zenginleşmesine, söz sanatlarını kullanmadaki birikimine bağlayabiliriz.

Yapaylığa kaçmadan okuru,Saatleri Ayarlama Enstitüsü 'yle Latife Tekin'le, İ.Anar'la , O.Pamuk'la, ,A.Haşim'le , S.Karakoç'la ,Mona Lisa'yla ,Poe'yle, İsa'nın son yemeği'yle , Fatih'le, Mustafa Kemal'le vb.ile selamlaştırması yazarın okura armağanı olsa gerek.

Bu toprakların sanatçısından,umut kesilmemesi gerektiğini bir kez daha anımsama vesile olduğu Fuat Sevimay'a , Fuat Sevimay'ı tanımama vesile olduğu için Havana Hanıma çok teşekkür ederim..

Ersin Bolkol

Fuat Sevimay 1972 doğumlu 50 yaşında çevirileri ve kitapları oldukça dikkat çekici hemen hepsi ödüllendirilmiş."Kapalıçarşı"kitabını 2015 yılında yazmış 2016 yılında "Ahmet Hamdi Tanpınar"ödülünü almış.Özellikle"James Joyce'un eserlerinin çevirilerini yapmış ve "Finnegans Wake" çevirisi 2017 Talat Halman çeviri ödülü ile Dünya Gazetesi çeviri ödülünü kazanmıştır.Oscar Wilde'in ve pek çok yazarın çevirilerini yapmıştır.

James Joyce ile ilgili bir kitabı "Benden'iz James Joyce" ,önemli bir tanıştirma yapıyor okura,gezi olayları ileJames Joyce yoğruluyor bir nevi.

"Anarşik" isimli kısa romanı da oldukça sevilmiş.Bol ödüllü bir yazar."Kapalıçarşı"romanı hem bir yandan somut tarihi bir olay üzerine masalsi bir kurgu ile sevimli hale getirilmiş insan ilişkileri ile İstanbul'un toplumsal yapısından ilginç saptamalar, olaylar aktarılıyor.Sanki o dönemde yaşıyoruz hissine kapılıyoruz,hem de yabancılaştırarak mizahi dahil ederek bir mesafeden izlememizi sağlıyor.

Metinde geçen daha kahve bilinmeden açılan kahvehaneler ,çikolata nedir bilinmezken 'kız istemeye götürülmesi gerekir 'denen ,saat le ilgili eğlenceli esprilerle keyifli bir kitap.

Kapalıçarşı hepimizin az çok soluduğu bir yer üstelik burası ile ilgili sanki büyümlü gerçekçilik oluşturmuş.

Çelik Gülersoy'un 'Kapalıçarşı'nın Romanı'kitabını hatırladım,oradan bir alıntı yapmak istiyorum."Çarşı sokaklarında da bir kavşağa gelince, burası her zaman dik açılı bir dört yol ağızı olmayabilir.""Her sokak dik gitmez sağa sola sapar ilerisini göstermeyen dönemeçlerde kaybolur.""Ama bu dağınıklık, bu serbest yerleşim,koca çarşiyı monotonluktan kurtaran,tatlı bir romantizmi de doğuruyor,sonuçta".

Fuat Sevimay bir yandan da James Joyce u tanıtmalı bizlere diye düşünüyorum.

Şule Dandik

Kitabı bitirince ilk Şu soru aklıma geldi yazar bu kitabı niye yazmış ve aklımda ne kalmıştı bir süre düşündüm ve daha önceki okumalarımda hiç olmadığı bir şekilde kitabı yeniden karıştırmaya başladım Yazarın Kapalıçarşı ile bir derdi mi vardı bize ne anlatmaya çalışıyordu

Her yıl binlerce kişinin uğradığı Kapalıçarşı Yüzyıllar önce yapılan ilk AVM özelliğini taşıması açısından da çok önemli idi Yazarımız usta bir dille Zamanları ve mekanları eğerek bükerek İroni ile mizahı birlikte kullanarak harika bir eser çıkarmış

Zaten Kitabın başlangıcında da masal bu ya diye söze başlamış hayal ettiği fantastik ve ütöpik bir eser yaratmış

Kitapta ustaca kullanılan Eril dil beni hiç rahatsız etmedi

Göndermelerini harika bir şekilde yapmış Örneğin Fatih Sultan Mehmet'in Trabzon'u fethini anlatırken bugünkü Trabzon'un problemlerini de düşünmemizi sağlamış 1400'lü yıllardan başlayıp günümüze dek gelen Kapalıçarşı'da yer alan sanatkarların ustaların çırakların 3 neslini de bir arada görüyoruz anlatılacak o kadar çok konu var ki yazarken bir anda hepsini de anlatmak istiyorum ama mümkün değil tabii ki

Sıkıcı bir şekilde tarih bilgilerini vermek yerine bunu şakacı bir dille anlatarak kitaba yoğunlaşmamızı sağlamış Hayatımda ilk defa normal bir eser okurken kendimi bir anda kahkaha atarken buldum bunun için de sevgili Havana'ya çok teşekkür ediyorum

Bizi Güldürürken bir yandan da araştırmaya sevk ediyor Fatih Sultan Mehmet'i gerçekten Hekimbaşı mı zehirledi ya da Osmanlı'nın duraklama devrini biz mi Yanlış biliyormuşuz ya da hurafiliğin geçmişi nedir detayları nelerdir ya da Yavuz Sultan Selim hurafiliğin kökünü kazımak için bu inanışdaki kişileri yaktırmış mıdır gibi daha birçok şeyi bizim araştırmamıza bırakıyor

Bakmak ile görmek arasındaki farkı hurafiliğe inanan Mirza ile olan ilişkilerde görüyoruz

Aras ve Meriç adlı mermerlerin birbirlerine olan aşkını da kıskanmamak elde değil

Zaman zaman İnsanların bu Mermerler kadar bile olamadığını düşündüm

Kitapta vurucu olan bölüm bence son bölümden bir önceki bölüm olan pirin önderliğinde kişilerin bir masa etrafında toparlanması ve oradaki fikir alışverişleri idi Bu kişiler dil din ırk ve düşünce yapısı açısından farklı kişilerdi bu toplanma sahnesini ben şöyle yorumladım yazarımız belki böyle bir toplantıyı bugünkü şartlarda bizi yönetenlerden istiyor ve buna Özlem duyuyor olabilir mi ☺

Toplantıdaki kişilerin iyi ve kötü yönlerini hepimiz de olduğu gibi gördük Burada kötü yönü olmayan tek kişi olarak Pir i görebiliriz ama o da en sonunda Leonardo ya kızdı ve o da bu yönünü gösterdi bence

1400'lü yıllarda henüz Sahaflar Çarşısı inşa edilmemiş olsa da pirin oraya gönderme Yapması da güzeldi Böylece yazarımız okuyarak daha doğrusu doğru olanı okuyarak ve anlayarak birçok problemi Çözebileceğimizi de vurguluyor

Kitapta kaplumbağa Terbiyecisi Saatleri Ayarlama Enstitüsü gibi daha birçok eserlere de gönderme var Bu da çok hoştu

Kitaptaki ana karakter Bence Kapalıçarşı idi

Son sayfalarda sevgili Latife Tekin'in de yer alması acaba yazarımızın ismin anlamı olan şakayı ve bu eserini mizahi bir dille anlatmasından

Kaynaklanmış olabilir mi?

Bengü Aksoy,

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın saatleri ayarlama enstitüsü, İhsan Oktay Anar'ın puslu kıtalar atlası ve suskunlar romanından sonra aynı lezzeti aldığım bir kitapla buluşturdum beni Fuat Sevimay. Kitap tarihsel motifler taşıyor ama tam olarak tarihi yansıtmıyor. Metaforlara sık sık kullanılmış. Göndermeler yapılmış, yerler tarif edilirken insanoğlunun acizlikleri, yalana meyli, gurur öğeleri önümüze konmuş. Zaman zaman tarihte, zaman zaman İstanbul sokaklarında, zaman zaman galata kulesi ve çevresinde, Marmara adasında kaybolduğumuz kitapta Leonardo Da Vinci'yi bile bulabiliyoruz. Bu şahsiyetleri konuşturan yazar esasında nesnelere, insanları istediği kıvama getiriyor. Uçkuru bozuk adamın oğlunu esasında donunu bayrak gibi

sergiliyor, paraya tapan Hristoyu delirtip sokak sokak gezdiriyor, pislik içinden çıkan inciyle kendine getiriyor, mermerleri dile getiriyor. Dille oynuyor, öyle bir lezzet haline getiriyor ki tam kıvamında lezzetli bir yemek yiyorsunuz ama bu yemek kalbinizi ve ruhunuzu besliyor. Hele ben gibi, Dante ve Poe sever birine kitabın 218 sayfasında “Kapalıçarşı”nın damına konan iki karga ile Poe ismiyle maruf bir kuzgun kötü kötü ötmektedir” diyerek Poe severlere selam gönderiyor.

Yazma biçimini, yazın dilini, samimi duruşunu, ince bir zeka barındıran metafor kullanımını çok sevdim. Çıkan tüm kitaplarını okuma listeme aldım.

Mehtap Uygun,

Yazarımız Fuat Sevimay'ın Kapalıçarşı'nın 1462 yılında yapımının başlamasından itibaren bizi büyüdü, masalımsı bir yolculuğa çıkardığı, gerçekle hayalin birbirine karıştığı ve satır aralarına kondurduğu ironik betimlemelerle gülümsettiği kitabını keyifle okudum.Kapalıçarşı'nın 562 yıllık tarihinde dolaysız ya da dolaylı, iyi ya da kötü katkısı olmuş kişileri ve olayları anlatırken, yazarın dünya tarihi, mitoloji, coğrafya, dinler tarihi edebiyat, görsel sanat konularında entelektüel donanımına hayranlık duyduğumu söylemek isterim. Çocukluğumdan beri her fırsatta gitmekten büyük haz duyduğum ve dolaşırken sık sık gidip yaslandığım, ellerimle dokunurken tarihin yolculuğuna çıktığımı hissettiğim mermerlerin büyüdü hikayesini bize anlatan, kişiler değişse de aslında aynı kültürün insanları oldukları sürece hiç bir şeyin değişmediğini mizahi bir dille anlatan yazara ve okumamıza vesile olan Havana'ya teşekkürler...

Semra Kılıçtepe,

Bu roman için Havana'ya teşekkür ediyorum .Kapalicarsi çok zevkle ,elimden neredeyse hiç bırakmadan ikibuçuk günde bitirdiğim bir kitap oldu benim için.

Kitabi okudugum müddetçe sanki çocukluk yıllarıma. Geri dönüp annemle babamın anlattığı o güzel hayal dolu masalları dinledim .

Yazarın akıcı kalemi ve hayal dolu anlatımı beni pandemiden dolayı çok sevdiğim halde iki senedir gidemediğim kapalıçarşı sokaklarında gezdirip ,sahaflardan kitap arattı ,bu kadar yorgunluğun üstüne şark kahvesinde yeniden arkadaşlarla buluşup sade bir Turk kahvesi içmeden duramazdım tabi ...

Ben de yazarımız gibi hayal gücümü kullanıp artık varolmayan çınaraltı çay bahçesinde karın soğuşuna rağmen bir bardak sıcak çayla bir simit yemeden duramadım ,hayal benim değilmi ,bunu da eşimle beraber yıllar önce bulduğumuz küllük adlı gençlik kahvesine kadar goturdum ki ,karşımda oturan esimle ne kadar değiştiğimize de gördüm...Demek istediğim şu ki yazarımızın bu hayal kitabını okurken hem beni kendi hayal dünyasına soktu hem de aynı zamanda bana hayalde geçmişe doğru bir yolculuk yaptırdı .

Dersaadet diye anılan gerçek Istanbulu ne kadar özlediğimi hatırlattı ,Kapalıçarşıdan ,topkapı sarayına ,Sultan ahmet camisinden çağaloğlu yokuşuna saymaya kalksam bitmeyecek o kadar çok yeri ben ne kadar özlemişim ...

Bu özelemlerimle daha fazla konudan ayrılmadan kapalıçarşı romanına geçiyorum ki dediğim gibi masal tadında bir anlatımla aslında alt metinler de o kadar çok sey anlatabilen usta bir kalem olduğunu kabul ettiğim bir yazar kazanmış oldum ,şimdi sıra diğer kitaplarını okumaya geldi ...

Üç saat sonra hem kitap hemde Suat Sevimay hakkında çok zevkli bir sohbet yapacağımıza inanıyorum .

Şükran Şenol,

Fuat Sevimay'dan okuduğum ilk kitap olan Kapalıçarşı'yı okurken epey bir eğlendim. Eğlenirken düşündüm. Kitabın tarzını daha önceden okuduğumuz İhsan Oktay Anar'ın Puslu Kıtalar Atlas'ına benzettim.

Kitabın arka planında bir tarih ön kısmında da Kapalıçarşının , yapım ustalarını mimarlarını, esnaflarını, müşterilerini, o dönemki yönetimde bulunan padişahları ve etrafındakilerini kapsayacak şekilde yaşanan olaylar anlatılıyordu. Kitabın fantastik bir tarafı var. Masal tadında, Büyülü gerçeklik, siyaset, tarih, mizah, felsefe, edebiyat ve günümüz konu ve nesnelere çeşitli göndermeler var. Orta oyununda bir meddah

anlatımı gibi bir havası var. Anlatıcı bir taş bina ve mermerler olunca aklıma; Mimar A. Aybüke Yaşar'ın Bir yazısından alıntıladığım aşağıdaki satırlar geldi.

“Mimarlıktaki esas, insanların ihtiyaçları doğrultusunda hayatlarını düzenleyecek fonksiyonel yapılar tasarlamak olsa da tek amaç bu değildir. O mekânın insanın hayatında yer edinen; duygu, düşünce ve hayat tarzıyla giderek bağdaşan bir yapı oluşturmaktır. Yani yapılara yalnızca birer beton yığını, ruhsuz yapılar olarak bakmadan içinde yaşadıkça ruhu olabilecek bir yapı özelliği kazandırmayı amaçlamaktır. Yapıların da dili, ruhu ve bizlere mesajları vardır. Tıpkı tarihi yapıların, dönemine ait taşıdığı izler ve mesajlar gibi. Biz mimarlar tasarımlarımızla bunları insanlara fısıldar zaman geçtikçe de hissettiririz...”

Yazımın bütününde de ifade ettiğim gibi mekanların ruhları vardır ve bu ruhun temelini biz atıyoruz. Bunu da tam olarak tasarım sürecinde boşluk, özgürlük ve sınırlarla yapıyoruz.”

Yazar'da Kapalıçarşı kitabında mekanın ruhu fikrinden yola çıkarak masalsi bir ruhla bizi o günden bu güne, bu günden o güne götürüp getiriyor. Taşları, mermerleri, sokakları konuşturuyor.

Yazar da kitabını bir yerde anlatırken, “Tarihi olmayan ama tarihte geçen bir roman,” ifadesini kullanıyor.

Yazar kitabını 2012 yılında bitirmiş. Baskısı 2017 yılında yapılmış. Tam beş yıl kitabını demlemiş zannedersem.

Kitabı bitirdiğimde Kapalı Çarşı'ya belki de bir kez daha gidip farklı bir gözle gezmek istedim. Sadece Kapalı çarşmayı da değil onun gibi zamana direnen birçok çarşmayı, hanı, bedesteni. Acaba bende mekânın ruhunu hissedebilir miyim diye düşündüm.

Kitapta oldukça altı çizilecek cümle ve yaşama dair yaklaşımlar var.

- Başkasının zulmü senin kötülüğüne zemin hazırlamamalı (sayfa: 77)
- Acıyı akıtmanın yolu başkasının yarasını kanatmaktan geçmez (sayfa: 77)
- Ruh haram akçeyle değil aşkla aydınlanır. (sayfa: 180)

Gülayşen Erayda:

Fuat Sevimay'ın bende hayranlık uyandıran kurgusuyla eserde yer alan onca karakteri önce ayrı ayrı sonrasında bir masa etrafında toplayarak birleştirmesi, çarşıya ait sırların, gizemlerin büyümlü havasıyla mermerlerin aşkını anlatması, çarşının gerçek tarihini verirken öte yandan hayalindeki imgelemlerle bağlaması, okurken beni tamamen içine aldı. Bir de anlatı yazarın(anlatıcının) mizahi dili ile de birleşince büyük keyif aldım. Latife karakteri ile yazarın Latife Tekin'e saygı, selam yolladığını düşündüğüm eser beni yüzyıllar arasında keyifle dolaştırdı. Kurgunun tüm zor koşullarını ustalıklı çözümlen Fuat Sevimay'ın eserin sonundaki tiyatro bölümünün de hakkını vermiş olduğunu düşündüm. Son olarak merak duygusunu da hep taze tutan romanı beğeniyle okudum.

Fatoş Öcal,

Mermere üflenen ruh

Postmodern edebiyat türünde tarih çok kullanılan bir malzeme. Sevimay' da bu metninde bizim hiç yabancı olmamız hatta çoğu zaman içinde de karakterlerinden biri haline gelebileceğimiz güzel mi güzel bir Roman yazmış. Romanı okummazı öneren Havana'ya teşekkürler. Eminim havana bize okuduğumuzdan çok daha fazlasını aktaracaktır.

Yazarın metinde ürettiği alaycı, ironik kurmaca tarih, metindeki karakterlerden de anlaşılacağı üzere çok kültürlü çok dilli olması hasebiyle de okura roman boyunca öznel bir oyun alanı yaratıyor.

Roman, modern ve klasik türün öğelerini yerle yeksan ederek dili ve üslubu ile eleştirisini Kapalıçarşı aracılığıyla güncele taşıyor. Tarihin o görkemli ve sağlam duruşunu alaycı bir yöntemle yapı sökümü uğrattırıyor. Yaşamı bir kurmacaya dönüştürerek oyun içinde oyun kuruyor ve bunu üstelik çok farklı katmanlarda çok farklı malzemelerle yapıyor. Gerçek yaşamdaki kişilerle hayal dünyasını kişileştiriyor, eşitlerarası ilişkisini çok başarılı bir şekilde ortaya koyuyor.(taş gibi insan- insan gibi taş)

Somut gerçeklikle soyut gerçeklik iç içe veriliyor. Okura, iç bedestene ki Aras ve Meriç' in aşkı mı, Osman Ağa ile Samedâ'nın aşkı mı diye sordurtuyor.

Ayrıca tabii, edebiyatın aracı olan dilini post türle amaç haline getiriyor Sevimay. Dille oynuyor, olanaklarını sonuna kadar kullanıyor. Yerel- kültürel dili kullanarak , Çarşambalı hamallar aracılığıyla ve bizzat mimar Hayrettin'e, üstelik de boylu poslu kudretli Fatih Sultan Han'a sarfettiriyor. (Yok taşığı yüce padişahım)

Zaman ve mekan kullanışıyla da ,hemen hemen bütün diğer unsurlarıyla da postmodern teknikle yazılmış ve bugüne de taşınabilecek edebi bir eleştiri olarak okudum. Kişesal olarak severek okuduğum bir tür bu. Ben çok didaktik, "kör kör parmağım gözüne" metinlerden hoşlanmıyorum. Okura bir şey bırakması gerektiğini düşünüyorum yazarın.

Metin, Kudretli Fatih'in şehri İstanbul'u inşa edeceği Stampoli'deki paragöz Hiristoyla başlayan ve Göbekli Martı'nın büyük mizah ve ironiyle alay konusu yaptığı bir büyük tarih eleştirisi.

Zaman kırılmalısıyla Masal gibi yani...

Kapalıçarşı7 da, "Masal bu ya..." diye başlıyor.

Bu masalda bir şehir inşa edilirken, yarttığı karakterleriyle aynı insanlığı inşa ediyor öte yandan yazar. Yani hüner çarşının inşasında değil salt, rahiyasıyla ruhunda.

Bükülen zaman, bükülen bir tarihin yanısıra, bir balyozlo kırılıp götürülürken dahi Aras'ın Meriç için akıttığı iki damla gözyaşında.

"Mermere üflenen ruh" koydum adını. Çok daha fazlası var elbet.

Sevgi Tartıcı,

Fuat Sevimay'ı çevirileri ve kitapları nedeniyle tanıyorum ancak daha önce hiç kitabını okumamıştım.

Kitabın ilk yarısı biraz yavaş, zordu ama ikinci yarısında daha kolay bir okuma oldu. Roman boyunca anılan geçmiş ve günümüz tarihi ve kültürel olaylar, kişiler, yerler cömert bir bollukta kullanılmış. Bu yeni bilgiler edinmemi sağladı, en çok da çarşığı yeniden ve uzun uzun gezme isteğimi kamçıladi.

Ben ilk bölümü okurken bu tarzın öyküde daha uygun olabileceğini düşünürken, Havana öykü sayfalarını gönderdi. Oysa yazar öyküyü romanda olmasını umduğum dille yazmış.

Romanın, adını taşıdığı Kapalıçarşının içinde dolaşanlara hissettirdiği gibi masalsı ama aynı şekilde içinde yaşanan günlük tezatlarla benzer şekilde ironik bir dille yazılması fikrini beğendim. Karakterlerin Osmanlı dönemindeki gibi her milletten ve inançtan kimseler olması çarşının ruhuna, çok renkliliğine çok uymuş. Son Akşam Yemeği gibi tarihi, masal ve mitleri kendi karakterlerine uyarlaması çok hoş, güzeldi.

Romandaki karakterlerin toplum katmanlarına düşen kesimleri, inançları temsili, Pir, çarşının mermerleri, sokakları, tüccarları ve ahilik geçmişi birleştirici ve dayanışma kültürünü geliştirmesi vs. hepsi çok başarılı bir kurguyla aktarılmış.

Roman tüm bu yönleriyle gayet güzelken ve bunu hiç de zorlanmadan yaparken yazarın karakterlerinin yapması gereken esprileri, şakaları sürekli araya girerek, akışı zorlayarak, parantezler açarak yapması bana çok itici geldi. Bu dil kitabın anlatı estetiğine uymamış, zorla parodileştirme olmuş. Acımasızca mı olur bilmem ama bu yanıyla bana Kahpe Bizans filmi anımsattı.

Son bölümde yazar olarak kitabı ve kendini de yorumlayarak okuyucuya eleştiri alanı bile bırakmamış. Bunu da fazla ve gereksiz buldum.

Kitap içeriğinde Po-Kuzgun göndermesi yeni andığımız için özel olarak hoşuma gitti. Tabii bir de Latife karakteri.

İpek Uğur Bilge,

Bugün çok keyifle okuduğum Kapalıçarşı adlı eseri konuşacağız. Kitabın ismini ilk duyduğumda sıkıcı bir tarihi kitap olduğu hissine kapıldım. Oysa önüme bir mizah, masal kitabı geldi. Sayın Sevimay akıcı üslubu ile biz büyükleri bile sarmaladi. 1453 sonrası yaşam tarzı, örf ve adetler, insan ilişkileri önümüze sergilendi. Zaman aksa da insan davranışlarının aynı olduğunu anladık. En yakınımızdan bile olmadık hareketler beklendiğini gördük. Romanın sonunda ise Baba İlyas sonrası oluşabilecek koltuk savaşını gördük. Dalavera, hırsızlık, serkeşlik, inanca müdahale ve değişikliği gibi negatif davranışların insan naturasında genetik olarak var olduğu kesin. Kitapta Osmanlı için yapılan girişimler ve Kapalıçarşı'nin yeni İmparatorluga katacağı

zenginliğin sosyal hayata etkileri de anlatılmaktadır. Taşların ruhu var mı, onu da toplantıda konuşmak üzere herkese iyi günler dilerim. toplantıda yapmak üzere herkese iyi günler dilerim.

Şebnem Balaban,

Kapalıçarşı kitabını okurken ,sevdiğim yerlerden bir süredir uzak kaldığımı hissettim.En yakın zamanda keyifle dolaşmayı hayal ettim.

Yazarın söylediği gibi Tarih olmayan ve Tarihte geçen bir roman.İstanbul'un fethinden sonra Fatih Sultan Mehmet'in emriyle yaptırılır,

Burada yaşayan insanların yaşantılarını anlatıyor.Kitap masalsi anlatımıyla gerçek,tarih ve kurguyu içinde barındırıyor.Günümüzde göndermeler yapıyor.

Kapalıçarşıya getirilen mermerlerin Arasve Meriç'in aşkını anlatıyor.Onları dillendirerek ruh veriyor.Mekanlarında ruhu olduğuna,eşyanında dile gelebileceğini anlatıyor.Okuyucuyu şaşırtan inanmak ve inanmamak arasında kalmayı sağlıyor.Gerçek tarihlede eğlenen bir roman.Bütün mesajlar pirin ağzından veriliyor.Buradaki metafor pir diyebilirim.Çarşıdaki yardımlaşmayı,çalışmayı bireycilik olarak değil,kollektif yapıyorlar. Yani Ahilik sistemini övüyorlar.

Civan'ın bağnaz bir dindara dönüşmesive yaptığı icraatları okuyoruz.Günümüzdede insanların dini duygularını sömüren hocaların temelleri ozaman mı atılmış acaba?Oysa ozamanlar İstanbul'da farklı inançlara sahip insanlarınhuzur içinde yaşadıkları,yargılanmadığı ileri sürülebilir.Son akşam yemeğide bunu gösteriyor diyebilirim.Keyifli bir kitaptı.Şark kahvesine gidip ,resimlere bakarak ogunlerin ruhunu düşünmek isterim.